

Cauza C-765/22

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

16 decembrie 2022

Instanța de trimitere:

Juzgado de lo Mercantil de Palma de Mallorca (Spania)

Data deciziei de trimitere:

24 noiembrie 2022

Reclamanți:

Luis Carlos

Severino

Isidora

Angélica

Paula

Luis Francisco

Delfina

Pârâtă:

Air Berlín PLC & CO Luftverkehrs KG, sucursală din Spania

Instanța de trimitere: **Juzgado de lo Mercantil (Tribunalul Comercial)**

Sediu: **Palma de Mallorca**

Secția: **1**

Data: **24/11/2022**

[omissis]

Tipul deciziei: **Ordonanță**

[*omissis*]

[identificarea instanței, a procedurii și a părților]

ORDONANȚĂ

PALMA DE MALLORCA, 24 noiembrie 2022

[*omissis*] [formalități procedurale]

SITUAȚIA DE FAPT

ÎN PRIMUL RÂND.- Reclamantii, în temeiul dispozițiilor articolului 289 alineatul 2 din [Real Decreto Legislativo] 1/2020, de 5 de mayo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Concursal (Decretul legislativ regal 1/2020 de aprobare a textului consolidat al Legii insolvenței) din 5 mai 2020 (denumit în continuare „legea spaniolă a insolvenței”), au formulat o cerere de deschidere a procedurii de insolvență prin care au contestat inventarul și lista creditorilor întocmite de practicianul în insolvență. Acesta a contestat cererea în timp util și în forma corespunzătoare.

Părțile nu au solicitat organizarea unei ședințe, iar instanța de trimitere a considerat că ea nu era necesară. Aceasta trebuie să pronunțe o hotărâre fără alte formalități, în conformitate cu prevederile articolului 540 alineatul 2 din legea spaniolă a insolvenței.

ÎN AL DOILEA RÂND.- Prin ordonanță, în conformitate cu dispozițiile articolului 39 din Ley de Enjuiciamiento Civil (Codul de procedură civilă) și ale articolului 4 *bis* din Ley Orgánica 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial (Legea organică 6/1985 din 1 iulie 1985 privind puterea judecătorească), s-a dispus audierea părților și a Ministerio Fiscal (Ministerul Public, Spania) în legătură cu îndoielile privind interpretarea dreptului Uniunii, pentru ca acestea să își exprime opinia cu privire la oportunitatea și, dacă este cazul, la domeniul de aplicare al sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de decizie preliminară privind interpretarea.

ÎN DREPT

ÎN PRIMUL RÂND.- *Obiectul litigiului principal și situația de fapt relevantă*

- 1 Litigiul are drept obiect o contestație privind inventarul și lista creditorilor prezentate de practicianul în insolvență în cadrul procedurii secundare de insolvență a entității comerciale AIR BERLIN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG.
- 2 Prin hotărârea din 1 noiembrie 2017, instanța de prim grad din Charlottenburg (Berlin, Germania) [*omissis*] a dispus deschiderea procedurii principale de

insolvență a entității comerciale AIR BERLIN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG.

- 3 Prin ordonanța din 6 noiembrie 2020, s-a dispus deschiderea procedurii de insolvență obligatorii și secundare a entității comerciale AIR BERLIN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG, care deține un sediu comercial în Spania prin intermediul entității AIR BERLIN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG, sucursală din Spania.
- 4 Reclamanții, creditorii locali, lucrători în cadrul sucursalei spaniole a entității AIR BERLIN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG, care și-a încetat activitatea după deschiderea procedurii principale de insolvență în Germania, au introdus diverse acțiuni în fața instanței spaniole pentru litigii de muncă.

Prin hotărârea [omissis] din 30 aprilie, Sala de lo Social de la Audiencia Nacional (Secția pentru litigii de muncă din cadrul Curții Naționale, Spania) [omissis] a constatat nulitatea concedierilor cu efect de la 24 noiembrie 2017. Concedierile au fost anulate pentru motivul că nu existau dovezi în sensul că practicianul în insolvență desemnat de instanța germană, domnul [Lucas], a deschis o procedură teritorială de insolvență în Spania în vederea obținerii autorizației judiciare din partea judecătorului sindic, precum și pentru motivul că acesta nu a furnizat documentele obligatorii reprezentanților legali ai lucrătorilor.

Instanțele spaniole pentru litigii de muncă au recunoscut în favoarea lucrătorilor nulitatea concedierilor acestora, precum și imposibilitatea de a fi reîncadrați pe posturi, iar entitatea comercială AIR BERLIN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG a fost obligată la plata anumitor sume cu titlu de despăgubiri și de restanțe la salariile datorate în procedura de contestare a concedierii.

- 5 Ca urmare a introducerii cererii de deschidere a procedurii secundare și teritoriale de insolvență, practicianul în insolvență din procedura principală de insolvență a emis certificatele de înscriere a creanțelor lucrătorilor pe lista creditorilor pentru o sumă egală sau mai mare decât cea care este solicitată la Fondo de Garantía Salaria (Fondul de garantare a salariilor) (FOGASA), în condițiile prevăzute la articolul 25 alineatul 4 din Real Decreto 505/85 (Decretul regal 505/85) din 6 martie 1985. Lucrătorii au putut să recupereze astfel o parte dintre creanțe în conformitate cu limitele legale prevăzute.
- 6 În procedura secundară și teritorială de insolvență deschisă în Spania, practicianul în insolvență desemnat a prezentat, în conformitate cu dispozițiile articolului 290 coroborat cu articolul 293 alineatul [1 punctul 2] din Legea spaniolă a insolvenței, un raport provizoriu care conținea lista creditorilor. Această listă reprezintă documentul prin care, după prezentarea și examinarea cererilor, sunt recunoscute creanțele în cadrul procedurii de insolvență și prin care se realizează clasificarea lor.

Practicianul în insolvență a considerat creanțele lucrătorilor ca fiind creanțe care fac obiectul procedurii de insolvență, clasificându-le ca fiind creanțe cu privilegiu general și obișnuit.

- 7 Lucrătorii, în conformitate cu dispozițiile articolului 297 alineatul 1 din Legea spaniolă a insolvenței, contestă lista creditorilor în ceea ce privește recunoașterea și clasificarea creanțelor lor. În opinia lor, creanțele respective ar trebui să fie calificate ca fiind creanțe înscrise la masa credală. Prin urmare, acestea ar trebui să fie luate în considerare drept creanțe la masa credală și să aibă prioritate la plată în temeiul legislației menționate.

ÎN AL DOILEA RÂND .- *Dispoziții legale relevante*

În schimb, lucrătorii consideră că trimiterea – efectuată la articolul 242 alineatul 8 din Legea spaniolă a insolvenței – la creanțele salariale, inclusiv la indemnizațiile de concediere sau la rezilierea contractelor de muncă ulterior deschiderii procedurii de insolvență, trebuie înțeleasă ca făcând referire la data deschiderii procedurii principale de insolvență, iar nu la data deschiderii celei secundare.

Astfel cum enunță considerentul (22) al Regulamentului 2015/848, acesta ia în considerare faptul că, datorită diferențelor majore din dreptul material al statelor membre, nu este practică introducerea unor proceduri de insolvență internaționale cu aplicabilitate universală în întreaga Uniune. Împreună cu garanțiile reale, tocmai disparitatea la nivel european în ceea ce privește reglementarea clasificării creanțelor salariale justifică instituirea unei proceduri universale moderate care să permită deschiderea unor proceduri teritoriale aplicabile exclusiv bunurilor situate în statul de deschidere a procedurii. În considerentul menționat se arată inclusiv că, „[c]u ocazia următoarei revizuirii a prezentului regulament, va fi necesar să se identifice noi măsuri în vederea îmbunătățirii drepturilor preferențiale ale angajaților la nivel european”.

În acest sens, Regulamentul 2015/848 conține dispoziții care vizează în mod clar protejarea lucrătorilor împotriva aplicării unor norme străine în domeniul insolvenței, altele decât cele care reglementează contractul de muncă.

Articolul 13 prevede, cu titlu de excepție de la *lex fori concursus*, că efectele procedurii de insolvență asupra unui contract de muncă sunt reglementate exclusiv de legea statului membru aplicabilă contractului de muncă și că instanțele din statul membru în cauză, altul decât cel de deschidere a procedurii de insolvență, vor fi în continuare competente să aprobe încetarea sau modificarea contractelor, chiar dacă nu a fost deschisă nicio procedură teritorială de insolvență.

Cu toate acestea, considerentul (72) efectuează anumite nuanțări:

„[o]rice alt aspect legat de legislația în materie de insolvență, cum ar fi chestiunea protejării creanțelor angajaților prin drepturi preferențiale și statutul pe care îl pot avea astfel de drepturi preferențiale ar trebui să fie stabilite prin legea statului membru în care a fost deschisă procedura de insolvență (principală sau secundară) [...]”

În conformitate cu posibilitatea prevăzută la articolul 45 din Regulamentul 2015/848, astfel cum arată practicianul în insolvență din procedura principală,

aceste creanțe salariale sunt recunoscute cu prioritate în procedura principală de insolvență, fiind considerate reanțe înscrise la masa credală în temeiul legislației germane, care este legea aplicabilă deoarece Germania este statul în care a fost deschisă procedura principală de insolvență.

În cadrul procedurii secundare de insolvență, reclamantii contestă decizia adoptată de practicianul în insolvență în raportul său privind lista creditorilor, care consideră creanțele salariale ca fiind creanțe ce fac obiectul procedurii de insolvență și, prin urmare, drept creanțe nepreferențiale. Decizia este întemeiată pe faptul că trimiterea efectuată la articolul 242 alineatul 8 din Legea spaniolă a insolvenței la creanțele salariale care rezultă sau sunt constatate prin hotărâre judecătorească în urma deschiderii procedurii de insolvență se referă la deschiderea procedurii secundare de insolvență, iar nu a celei principale.

Interpretarea dată de practicianul în insolvență este de fapt compatibilă cu o interpretare literală a articolului 24[2] alineatul 8 din Legea spaniolă a insolvenței, care, în ultimă instanță, astfel cum reiese din articolul 35 coroborat cu articolul 7 alineatul (1) și alineatul (2) literele (g) și (h) din Regulamentul 2015/848, este legea aplicabilă pentru determinarea creanțelor care trebuie să fie recunoscute în pasivul debitorului și pentru tratamentul creanțelor născute după deschiderea procedurii de insolvență.

Totuși, această interpretare poate să fie contrară interpretării sistematice a articolului 35 și a articolului 7 alineatul (1) și alineatul (2) literele (g) și (h) coroborate cu considerentul (72) al Regulamentului 2015/848, în contextul procedurii universale moderate instituite de regulament, în special, atunci când, conform considerentului (40) coroborat cu considerentul (23), unul dintre motivele care justifică posibilitatea deschiderii unei proceduri secundare de insolvență nu este altul decât protecția intereselor locale. Și nu pare foarte logic ca regulamentul să prevadă, în interesul protecției acestora, că ierarhizarea creanțelor lucrătorilor trebuie să se realizeze în conformitate cu legea procedurilor de insolvență din statul de deschidere, iar aplicarea ei să conducă totuși la un rezultat în detrimentul intereselor pe care intenționează să le protejeze.

Acestea sunt motivele pentru care este oportună sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene, în calitate de garant al interpretării și aplicării uniforme a dreptului Uniunii, cu următoarele întrebări preliminare.

1. Articolul 35 din Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015[5] privind procedurile de insolvență (denumit în continuare „Regulamentul 2015/848”) prevede:

„[c]u excepția unei dispoziții contrare în prezentul regulament, legea aplicabilă procedurii secundare de insolvență este cea a statului membru pe teritoriul căruia se deschide procedura secundară de insolvență”.

2. Articolul 7 din Regulamentul 2015/848 prevede:

„(1) În absența unei dispoziții contrare în prezentul regulament, legea aplicabilă procedurii de insolvență și efectelor acesteia este legea statului membru pe al cărui teritoriu este deschisă procedura (denumit în continuare «stat de deschidere»).

(2) Legea statului de deschidere determină condițiile pentru deschiderea, desfășurarea și închiderea procedurii de insolvență. Aceasta determină în special:

[...]

(g) creanțele care urmează să fie înregistrate la masa bunurilor care face obiectul insolvenței debitorului și regimul creanțelor născute după deschiderea procedurii de insolvență;

(h) normele care reglementează prezentarea, verificarea și admiterea creanțelor.”

3. Legea spaniolă a insolvenței prevede, în ceea ce privește creanțele care trebuie recunoscute în pasivul debitorului:

Articolul 280 alineatul 1: „*Constituie creanțe cu privilegiu general:*

Creanțele salariale care nu sunt recunoscute ca având privilegiu special, în cuantumul rezultat din înmulțirea triplului salariului minim interprofesional cu numărul de zile de salariu neplătite; indemnizațiile care decurg din încetarea contractelor, în cuantumul corespunzător minimului legal calculat prin raportare la o bază care nu depășește de trei ori salariul minim interprofesional; indemnizațiile pentru accidente de muncă și boli profesionale datorate înainte de deschiderea procedurii de insolvență; costurile semnificative privind securitatea socială, pentru care debitorul care a intrat în insolvență este răspunzător din punct de vedere juridic, și suprataxele asupra prestațiilor pentru nerespectarea obligațiilor în materie de sănătate la locul de muncă datorate înainte de deschiderea procedurii de insolvență”.

Articolul 269 alineatul 3:

„*Sunt considerate ca fiind creanțe ordinare acelea care, conform prezentei legi, nu sunt calificate drept creanțe privilegiate sau subordonate”.*

4. Legea spaniolă a insolvenței prevede, în ceea ce privește tratamentul acordat creanțelor născute după deschiderea procedurii de insolvență:

Articolul 242 alineatul 8:

„*Constituie creanțe înscrise la masa credală:*

[...]

Cele generate de exercitarea activității profesionale sau comerciale a debitorului care a intrat în insolvență după deschiderea procedurii de insolvență. În această categorie intră creanțele salariale din perioada respectivă, inclusiv indemnizațiile de concediere sau pentru încetarea contractelor de muncă datorare după deschiderea procedurii de insolvență [...]”

Articolul 429. „Deducerea pentru plata creanțelor înscrise la masa credală”

„Înainte de a proceda la plata creanțelor care fac obiectul procedurii de insolvență, practicianul în insolvență deduce din masa activă bunurile și drepturile necesare pentru a satisface creanțele înscrise în [aceasta].”

ÎN AL TREILEA RÂND :- Motivarea deciziei.

Astfel cum s-a putut observa, pozițiile divergente ale părților și îndoielile instanței de trimitere cu privire la interpretare se referă la data deschiderii procedurii de insolvență care trebuie luată în considerare pentru a califica creanțele lucrătorilor drept creanțe înscrise la masa credală sau creanțe care fac obiectul procedurii de insolvență. Concret, acestea se referă la aspectul dacă trebuie să se ia în considerare data deschiderii procedurii principale de insolvență sau a celei secundare.

Practicianul în insolvență consideră că data respectivă trebuie să fie data deciziei prin care se dispune deschiderea procedurii secundare de insolvență. Prin urmare, având în vedere că hotărârile instanțelor pentru litigii de muncă au fost pronunțate ulterior datei deschiderii procedurii principale de insolvență, însă înainte de cea a deschiderii procedurii secundare, creanțele ar constitui creanțe care fac obiectul procedurii de insolvență.

DISPOZITIV

Având în vedere considerațiile care precedă, se dispune sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu următoarea întrebare preliminară:

1) În cadrul procedurii principale universale moderate instituite prin Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind procedurile de insolvență, în care este permisă deschiderea unor proceduri secundare care se aplică exclusiv bunurilor situate în statul de deschidere a procedurii,

articolul 35 și articolul 7 alineatul (1) și alineatul (2) literele (g) și (h) coroborate cu considerentul (72) pot fi interpretate în sensul că aplicarea legii statului de deschidere a procedurii secundare de insolvență în ceea ce privește „regimul creanțelor născute după deschiderea procedurii de insolvență” se referă la creanțele născute după deschiderea procedurii principale, iar nu a celei secundare?

Suspendă procedura până la pronunțarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la cererea de decizie preliminară.

[*omissis*]

[Formule procedurale finale și semnătura instanței]

DOCUMENT DE LUCRU